

IPARI ÉPÜLET
mint kulturális- és
közösségi színtér

Varga Piroska
kutatás vázlat
2013.11.4.

konzulens:
Karácsony Tamás DLA

KULTÚRGYÁRAK

volt ipari épületek mint kulturális és közösségi szintterek

1. Kultúrgyárak Európában

definíció

kialakulás oka, helye, jellemzője - példákon keresztül

2. Kiválasztott nemzetközi példal elemzése

2.1 épület történetet, alakulás:

iparág, karakter

új funkciók típusai

átalakítást mi motiválta, hogy alakult

2.3 elemzés:

beavatkozás mértéke

anyaghasználat, térhasználatok

fenntarthatóság

3. Kiválasztott magyar példal elemzése

3.1 épület története, alakulás:

iparág, karakter

3.2 jelen állapot

új funkciók típusai

átalakítást mi motiválta, hogy alakult

3.3 elemzés:

átalakítás mértéke

anyaghasználat

térhasználatok

fenntarthatóság

példaválasztás szemponjai:

iparág - nehéz ipar (bánya, kohászat stb.)

terület és épület léptéke

betelepült funkció

felmerülő példák:

Millenáris, Ganz Művek - talán túlsok helyen előkerült

példa, sokak által ismert

Zsolnay Kulturális Negyed - heterogén, komplexum

Csepel Művek - érdekes, de még nincs összefogott

koncepció

Factory Aréna - egyedi pont Miskolcon, nagyon jó

kezdeményezés, 10 éve működik, volt Csavargár a Vasgár

19. századi épület, az átalakítása és belakása inkább

foglaltházhoz hasonlít, így építészeti elemzést nézve

lehet kevésbé releváns

4. Összegzés

értékmegőrzési szempontok

átalakítás mértéke

4. ÜTEMTERV

2013. november 6. beszámoló vázlat

_ eddig vizsgált példák rendszerezése, adatlap készítése meglévő épületek/pályázatok/tervek (gyár típusa, meglévő állapot (anyag, szerkezet...))

_ kulturális és közösségi szintterek eddig mélyebben vizsgált példái: Ruhr Múzeum (D), de Zwijger (NL), Tűzraktér (H), Factory Aréna (H), példák kiválasztásánál fontos a helyi fejlesztési- és leromlott szociális helyzet javításának a szándéka

2013. november 20.

_ vizsgálati szempontok rögzítése (és vizsgálati szempontok épületekre vonatkoztatva

_ magyarországi és esetleg a külföldi példák véglegesítése

_ helyszínlátogatások megkezdése, fotózás

2013. december 4.

_ helyszínlátogatások befejezése

_ levéltári anyagok kiértékelése és elemzése: eredeti épület funkció, helytörténet, kultúrgyár kialakulásának háttere, rendszere, működése

_ helyi könyvtárak, helyi gyűjtemények

_ példaválasztás visszaellenőrzése

2013. december 14.

_ helyszínlátogatás feljegyzéseinek és fotóinak kielemezése:

városi kapcsolat, térhasználat, anyaghasználat, átalakítás mértéke, info grafika, befogadó funkciók jellemzői

_ értékmegőrzési szempontok

2013. december 20.

_ összegzés

2013. január 7. beszámoló

JEGYZÉK

Darázs Richárd: A Célváros (2011)

Drótos László (2008) : “Kőbaltától a nanotechnológiáig”, a Miskolc és a régió ipari örökségének turisztikai hasznosítási lehetőségei

Németh Györgyi (2011): Útmutató a bányászat és a kohászat emlékeihez Észak-Magyarországon és Szlovákiában, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Fejlesztési Ügynökség, 2011

Martin Pilsitz: Műemlékvédelem az építészetben
Építészettudomány 40 (1–2) 97–112

Helfrich Szabolcs PhD kutatása

Lepel Adrien PhD: “Az ipari épületek második élete és újrahasznosításuk folyamata”
(témavezető: Dr. Klafszky Emil, Dr. Kiss Jenő)

Trans Europe Halles: The factories, Conservation for urban Culture, (Birkhauser, 2002)

Dr Váczi Piroska szerk. (1997): Az ipari műemlékvédelem helyzete Magyarországon,
Országos Műemlékvédelmi Hivatal

Dr. Váczi Piroska: Gondolatok az ipari örökségvédelemről, Országépítő 2011/3

Kirádi Rita Rebeka - A Jövő Házától a Zanzáig - iapri épületekben megvalósult projektek,
Budapest, 2009

Online irodalom:

Dobák Judit: Életmód a Diósgyőri-vasgyári kolóniában.
<http://www.vasgyar.hu/hirek-irasok/dobakjuditeletmodadiosgyor-vasgyarikoloniabanneprajzi-antropologiaitanulmany>

Diósgyőri vas és acélgyár
<http://vasgyar.hostzi.com/>

Factory Aréna
<http://factoryarena.hu/>

Észak-keleti átjáró
<http://www.atjarokhe.hu>

Tudásgyár
<http://tudasgyar.info.hu/>

Tervezett részvétel vagy információ szerzés az alábbi programokról
Éjszakai bunkertúra Csepel - Budapest Scene
Kishonty Zsolt vasgyári művész tábor
Factory Aréna svájci projekt

Kapcsolat
Beleznay Éva - Óbudai Gázgyár
Placc fesztiválsokok - Csepel

